



## Handpan onderhoud

Jouw handpan is een mooi en waardevol instrument. Om een handpan mooi te houden is goede verzorging belangrijk. Gebruik hiervoor onderstaande tips, zo heb je er lang plezier van!

### Algemeen

Het spreekt natuurlijk voor zich, maar laat de handpan niet vallen en laat niets op de handpan vallen. Geef de drum een veilige plek in je huis. Probeer het aanraken van de handpan met besmeurde vingers (bijvoorbeeld door voedsel, vooral zout) te voorkomen.

### Bespelen

Een handpan is bedoeld om te bespelen met je vingers, niet met de vlakke hand zoals je bijvoorbeeld een djembe bespeeld. Stokjes zullen het oppervlak beschadigen, wat de toon beïnvloedt. Verwijder ringen en andere metalen voorwerpen van vingers en handen voor je de handpan begint te bespelen.

### Klimaat

Om roest te voorkomen is het belangrijk dat de pan zo min mogelijk in vochtige omstandigheden verblijft. Neem vocht meteen af met een doekje. Voorkom ook condensvorming door de pan niet langer dan nodig in de tas te bewaren, maar plaats de pan op een standaard of kussentje. Het is geen groot probleem als de pan een keer echt nat wordt, bijvoorbeeld door regen. Maak de pan daarna wel weer helemaal droog (ook aan de binnenkant)! Let erop dat de pan niet in een vochtige hoes terecht komt.

Ook blootstelling aan zout kan het roesten versnellen. Als je bijvoorbeeld op het strand speelt, maak dan je handpan na het spelen meteen schoon en doe hem in de hoes. Laat de pan niet te lang in de zoute, vochtige lucht staan. Zeezout is te agressief voor metaal en kan al snel vlekken op het oppervlak veroorzaken. Het beste is een laagje olie op het oppervlak van de handpan aan te brengen, deze een nacht te laten staan en de volgende ochtend de olieresten te verwijderen.

Een handpandrum kan niet goed tegen extreme temperatuurverschillen. Laat de handpan niet in direct zonlicht staan en zet hem niet direct naast een warmtebron. Bij verandering van temperatuur zal de stemming in procenten van hertz altijd iets meeveranderen. Dit is normaal en zal geen permanente toonverandering of schade aan de instrumenten tot gevolg hebben.

Wanneer de temperatuur weer op normale waarde is, zal de stemming meeveranderen naar originele frequentie en toonsoort.

## **Verzorging**

### **Behandelen met onderhoudsmiddel**

Om het uiterlijk en de klank van je instrument mooi te houden, is het verstandig om je handpan elke keer na het spelen te behandelen met een natuurlijke olie. De olie beschermt het materiaal tegen invloeden van buitenaf (o.a. vuil, zuur en vet dat aan vingers zit en vlekken en roest kan veroorzaken).

Dichtbij zee olie en neutraliseer je de handpan eerst met alcohol ketonatus 86% voordat je het instrument oliet, , omdat de zoute lucht daar roestvorming kan versnellen.

### **Hoe doe je dat?**

Doe een paar druppels olie op de pan en verspreid de olie zachtjes en gelijkmatig met een microvezeldoekje over het hele oppervlak. Achtergebleven olie kun je met een schoon doekje afvegen.

Speel je met blote benen, bijvoorbeeld in de zomer, neem dan ook de onderkant mee. De binnenkant van de pan hoeft je niet schoon te maken.

### **Welke olie?**

Er zijn verschillende onderhouds produkten op de markt voor de handpandrum. Een goede olie is Poenix handpanolie, alternatief is het sterk ruikende Balistol. Kortdurend is ook olijfolie, kokosolie of zonnebloemolie te gebruiken. Dit laat echter wel een plakkerig laagje achter. Probeer het voorzichtig uit en gebruik niet te veel olie.

Voor sommige handpandrumen gemaakt van 'blauw staal' en roestvrij staal wordt ook wel gebruik gemaakt van carwax (zoals Turtle Wax of Sonax) aangezien deze instrumenten zijn afgewerkt met een blanke autolak.

### **Schoonmaken**

Om vuil, vlekken of oude olieresten te verwijderen, kun je de pan schoonmaken met een doekje met wat 'alcoholketonatus' (via drogist of apotheek). Behandel de pan vervolgens weer met olie. Breng de olie goed overal aan, ook langs de randen.

Als er toch wat roestvlekken op de handpan komen, kun je deze als volgt weghalen: neem een schuursponsje met wat alcohol, en schuur de roestplek voorzichtig weg. Maak de handpan vervolgens goed schoon met wat meer alcohol op een schone doek voordat je deze met olie insmeert. Een alternatief product is WD40.